



PATENTNI SPIS BROJ 2311.

Ante Šafar, trgovac, Zagreb.

Stol — postelja.

Prijava od 1. juna 1923.

Važi od 1. oktobra 1923.

Nestašica stanbenih prostorija i skupoća pokućstva nuka nas, da na obojem štedimo, da dakle i maleni prostor svim nužnim pokućstvom ispunimo, a da isti ipak bude udoban i neprenatran odnosno da kupljeni komad pokućstva služi višestrukoj svrsi.

Tako postoje razni sustavi stolica ili fotelja, koji danju služe za sjedenje, a noću se pretvore pomoću jednog ili dvaju zahvata u postelju. Sličan primjer izveden je u predležecem pronalasku: potpuni jaki stol, praktičnog i lijepog oblika, može se sa nekoliko zahvata pretvoriti u postelju isto tako jaku i lijepog oblika. Predležeci pronalazak imade još i tu dobru svrhu, da se posteljina toga stola-postelje može danju pohraniti u umivaoniku konstruiranom u obliku ormarića i to u njegovom donjem dijelu, a može se ona pohraniti i u običnom ormaru ili gdje drugdje, dok za noćni ormarić može vrlo dobro poslužiti stolić sa ladicom malenih dimenzija, čija odnosna soba dobiva ne samo na prostoru, već ta soba poprima i ugodniji, prijazniji izgled poput sobe za primanje gostiju, budući da se u istoj danju vidi tek elegantan stol, koji se noću pretvara u postelju.

Konstrukcija predležecem pronalaska jeste slijedeća:

Sl. 1. prikazuje takav stol u pogledu sa strane; on se sastoji iz više dijelova i to: gornja stolna proća a u obliku pačetvorine, uz nju je nepomično pričvršćen ili, prikovan u metak b , a to je daska, na koju su prikovane obje noge e , e' ukrućene međusobno pri

gornjem svom kraju priječnom daskom d . Uz noge pričvršćeni su i umetci e , e' pločice u svrhu da ispune prostor. Pod gornjom pločom je kraća, donja ploča a u obliku kvadrata, uz koju su, kruto prikovani umetci ili rubni trakovi f , f' te obje noge e , e' a te su opet pri svom gornjem kraju međusobno ukrućene priječnom daskom d' . Daljna sastojina stola je pomični sistem smješten pod gornjim dijelom stola, nalik okviru i zatvoren sa strane priječnim daskama d , d' a diže se i spušta između četiri stolne noge. Taj pomični sistem je zapravo madraca složena iz pet dijelova 1 , $1'$, 2 , $2'$, 3 te je iz običnog žičnog ili špiralnog pletiva (koje je radi jasnoće slike izvedeno samo na dijelu $2'$ Sl. 2.) učvršćenog u okvir g , kojeg su dijelovi gibivo spojeni sa šarnirima h , a dijelovi pletiva sa kružićima i .

Sastav madrace jasnije se vidi na sl. 3., koja predočuje postelju u pogledu ozgor. Madraca je uz oba čela postelje t , j , uz ploče a , a' prikovana pomoću šarnira h u uglovima i sredini te joj je time omogućeno jedino točivo zakretanje, uslijed toga će, kad se postelja rasklopi, ostati madraca nepomična i nategnuta odnosno napeta. Srednji dio madrece 3 prikovan je na neke vrsti okviru, koji je pojačan sa 2 vanjske postrane daske j , j' , uz koje je uz donji rub s unutrašnje strane prikovan drveni okvir od 2 uzdužne letve k , k' i 2 poprečne letve k , k' . Na taj okvir položen je i prikovan drugi okvir od plokih željeznih pasova i to 3 poprečna 1 te 2

uzdužna 1 (usporedna sa daskama j, j'), a na njihovim su svinutim krajevima zanitovana još 2 pasa $1''$, kojih su krajevi prema gore svinuti i tvore na neki način elastična pera za madracu (sl. 5.), a prinitovani su uz krajeve srednjeg dijela 3 okvira g madraca tik uz šarnire. Na taj način dobro je ustaljen i učvršćen srednji dio a time i čitava madraca. Za još veću sigurnost i da se madraca ne savije, gornji krajevi pasa od rubnog okvira g madraca previnuti su poput kukasta nosa preko šarnira, koji spaja dijelove 1 sa 2 i $1'$ sa $2'$. Kad se madraca ispruži, to se kuke m utisnu u krajeve rubnog okvira i ne daju da se madraca u tim mjestima svine.

Stol razložen u postelju prikazan je u sl. 2. i pogledu sa strane; pri tom se mora pomični sistem spustiti, kako je to u sl. 1 crtkano predočeno, a da ne padne suviše nisko, to su prikovani uz svaki kraj s unutrašnje strane obiju postranih dasaka j, j' drveni umetci n , koji sa daskom zajedno imaju istu debljinu kao ploha četverouglate noge. Uz svaki taj umetak prikuje se plosnata željezna ili od jakog lima izrezana petlja ili kvačica o , koja zapadne u produljenu željeznu os p točivog koljena r noge te time ne samo da stranice od stola ili postelje dodju u svoj odredjeni položaj, već zajedno i učvrsti položaj same postelje. Jasnije se to vidi u sl. 4., koja prikazuje prerez I, I' po duljini postelje odnosno slike 3.

Sl. 5. prikazuje poprečni presjek postelje II—II' odnosno slike 3.

Kad se stol razlaže u postelju, valja mu skratiti noge. To se postizava točivim koljenom r na svakoj nozi, pa će donji dio od koljena služiti kao nožica postelje, a gornji dio noge biti će dio stranice postelje. Konstrukcija koljena točivog za 90° prikazana je na slici 6. I—X : I. prikazuje gornji i donji dio koljena u pogledu s jedne strane, krajevi su zaokruženi, u gornjem dijelu vidi se u sredini željezna os utaknuta u limenu cjevčicu, da ne dolazi os u doticaj sa drvetom, crtkano označuje valovitu udubinu u drvu za tuliju i zasun; u donjem dijelu izvrtna je rupa za os, a crtkana kontura koljena i dugoljasta rupa za zasun. U II je pogled na oba dijela sa slijedeće strane, oba kraja izrezana su do polovice za zaplat, u gornjem dijelu opet se vidi os sa zavojima (šaraf) te cevčica, a oboje zapušteno do jedne trećine izreza, gdje je os pričvršćena na malu pločicu (crtkano); u jedno je crtkana valovita udubina. Doljni dio izrezan slično gornjemu, crtkana je rupa za os i provrtana rupa za zasun. U III je opet pogled sa strane nasuprot I. U gornjem dijelu je valovita udubina

za zasun, na dnu je četverouglasta pločica sa pričvršćenom osovinom, u donjem dijelu vidi se cijela oblina koljena sa sela. U crtkano rupa za zasun. IV je pogled na oba dijela koljena sa čela. U gornjem dijelu je s desna polukoljeno sa valovitom udubinom, koja je na dnu još okruglo probušena u drvo, nasuprot os l cevčica; donji dio ima na desnoj poli rupu za zasun, u koju je opet uvučena cevčica, s lijeva je crtkana rupa osi. U V je donji kraj prislonjen uz gornji, os protaknuta kroz rupu, a za sigurnost na zavoje osi prišarafljena je matica u obliku ukrasnog kovinskog dugmeta. Da koljeno ostane čvrsto u položaju kao V i u položaju, gde je donji dio o 90° otočen, kao u VI biti će potrebit zasun, kračun ili sličan mehanizam. Ovdje je upotrebljen zasun, koji je sav u drvu, izvana se ne vidi, pa je izgled koljena jednostavniji. Zasun je željezni, da ne dodje u izravni dodir sa drvom i da ga ne izliže, posune se najprije u smjeru strelice (sl. VI i IV) u valovitu udubinu limena cijev ili čahura (sl. VII A i B), koja je u gornjoj poli zatvorena, a ta dolazi u provrtanu rupu za zasun, donja pola ima oba ruba nezaklopljena, pa tvori saone, na kojima se sklize pločice zasuna da ne ide izravno po hrapavom drvetu (u VII B crtkano). U tu čahuru utisne se zasun iz željezne šipke potrebite duljine (sl. VIII A i B), na kojoj je u sredini pričvršćena pločica za sklizanje i to na osi sa zavojima (šaraf). Da se udubina sa čahuricom i zasunom ne vidi, položi se na tu pločicu drveni, olivi slični iver s udubinom za pločicu (crtkano u sl. IX A i B), a u šaraf osi, koja viri iznad ivera, ušavafi se ukrasno dugme i pritisne iver o nogu stola. Vidi se na sl. X., na kojoj je crtkano prikazan iver u normalnom položaju, u slici je ali zaokrenut, da se vidi udubina, čahura i zasun; taj se sklize u smjeru strelice gore-dolje. Posune li se dolje, to zapadne u provrtanu rupu postrana daske j, j' pri razlaganju u postelju, posune li se gore do koljena, to se onda može gornji dio noge u smjeru strelice zaokrenuti i kad padne u istu ravninu sa donjim dijelom noge, opet se posune zasun u provrtanu rupu donjeg dijela (sl. I, II, III, IV) i tako mogu za stol učvrsti (sl. V. crtkano). Kad se može postrana daska j podići gore u smjeru strelice.

Pregib noge ne mora uslijediti pomoću koljena, ima i drugih konstrukcija, dapače jednostavnijih, n. pr. pomoću dviju prikovanih kovinskih ploča s umetkom i kračunom ili što sličnog, nu opisana konstrukcija je prikladna jer se ne vidi.

Da se noge stola ne rasklimaju, to su pri donjem kraju medjusobno drvenim prečkama usporedno ili na skriž razaprete i ukrućene.

Ovdje su izvedene usporedne prečke s dvije po dvije (u sl. 1, 2, 4, 5.).

Postupak pri rasklapanju stola u postelju i ponovnom sklapanju u stol jeste slijedeći: U gornjem sklopljenom položaju podržava madrasn s obje suprotne strane po jedna kvačica s (sl. 1), koje kad se otkvače, ispala bi madraea, a da se to ne dogodi, podržaju madracu 3 uzice t (točkivano u sl. 1, 3, 4, 5), kojih su krajevi zavezani za željezni okvir madrece, prolaze kroz pletivo iste i to kroz 3 posebna upletena kolutića u , provuku se svaka (na način uzica kod zastora za prozore) kroz po jedno uho v prikovano na stolnu ploču a , sve 3 zajedno provuku se kroz rupicu z umetka f , oviju oko noge te pomoću kolutića na drugom kraju zapnu za čavao z , koji je sabit u drugu nogu. Nakon što se kvačice s otkvače, skine se kolutić sa čavla i polako pomoću uzica madraea se spušta, dok joj sve 4 petlje o ne zapadnu za željeznu os točivog koljena r (u sl. 1. crtkano). Sada se uhvati za dugme (sve 4 noge) i posune zasun u smjeru strelice prema gore (sl. 1.) sve dok ne zapre za čahuru odnosno dok zasun sasvim ne izađe iz rupe donjeg dijela noge; tim su koljena pripravljena na zakretanje.

Gornja stolna ploča počiva na donjoj i u tom položaju je ukrućena klinom x (sl. 1, 2), koji je točivo pričvršćen za umetak y na kraj gornje ploče (sl. 2.). U sklopljenom stanju (sl. 1.) izađe klin kroz odgovarajuću rupu x' ploče a' (sl. 5.), dok umetak y baš ispuni tu rupu, na to se klinom zakrene i ploča tako zabrtvi. Sad se gornja ploča digne, nakon što se klin zakrene u ispodni položaj s umetkom, i odbrtvi je, ploča se a u smjeru strelice polagano zakreće oko koljena, dok joj rub (odnosno donji brid) ne padne na pod. Nakon gornje zakreće se i spušta i donja ploča a . Time je stol pretvoren u postelju, gdje obje stolne ploče predstavljaju oba čela postelje po konstrukciji jedno više, drugo niže, madraea je napeta, a postrane daske j, j' sa gornjim dijelovima nogu čine stranicu postelje, a da se ta u cjelinu ukrući, posunu se zasuni koljena u smjeru strelice, dok ne zastanu u postranu dasku, gdje je sa čela protivrtana primjerena rupa sa limenom tilijom za zaštitu drveta (u sl. 2. crtkano). Na to je moguće položiti strunjaču (koja je negdje složena; pri tom će uzice t pasti na pletivo madraea u položaj t' (sl. 4).

Postelja se sklapa i pretvara natrag u stol ovako: Najprije, prihvatom za dugme, posunu se natrag zasuni sve dok ne izađu sasvim iz postrane daske i zapadnu natrag u koljeno i gornji dio noge; sad se malo podigne madraea prihvatom za šarnire kod kuka m , time

popusti napetost, madraea se prema gore ispupči, na to se pridigne manje čelo odnosno zakreće ploča a' do vodoravnog položaja, nakon tog valja dignuti i zakrenuti ploču a dok ne padne vodoravno na a i zabrtvi se klin x . Sad se učvrste noge time, da se dugme i zasun posuni dolje, dok ne zapadne dostatno u rupu donjeg dijela koljena, prihvati se za kolutić i uzice t , pak se polagano madraea, koja je već previjena, vuče gore skupa s okvirima i postranim daskama. Kad daske udare o umetke, valja zakvačiti kvačice s i previti uzice oko brida noge i zapeti za čavao z . Time je madraea gore podignuta i učvršćena, a stol je gotov.

Razumije se samo po sebi, da time nije veličina stola postelje normirana; moguće su vrlo različite dimenzije, od najmanjih dječjih do najvećih za 2 osobe u veličini dvostruke postelje. I svi drugi omjeri mogu biti razni: debljina i visina nogu, koljena sa većim ili manjim varijacijama, kako se to već u praksi za potrebno pokaže, pa i posve drugačije konstrukcije koljena, širina, debljina i duljina pokrovnih ploča i t. d. — Pa ni materijal ne mora biti baš drveni, moguća je različita izvedba n, pr. noge od željeznih cijevi, madraea od bakrenog pletiva ili slično, stolne ploče od jačeg ili slabijeg lima i t. d.; umjesto da se dijelovi lijepe ili zakuju, mogu se oni i nitovati. Moguće su i vanredno rasokošne izvedbe kao i kod svakog drugog pokućstva, već prema potrebi, zahtjevima, rentabilnosti.

PATENTNI ZAHTEVI:

Drveni ili kovinski stol bilo kojeg oblika i veličine, koji se daje za nekoliko zahvata razložiti u postelju i opet natrag brzo složiti u stol pomoću u tu svrhu posebno izvedenih konstrukcija, naznačen time, da je stol pokrit sa dvjema stolnim pločama, kraćom ili donjom te dužom ili gornjom, koja na kraćoj počiva te su sve 4 stolne noge prikovane uz ploče i to dvije uz gornju, a dvije uz donju, pod kojom se nalazi sa sve 4 strane ukrivena postranim stolnim daskama kovinska madraea složena iz pet dijelova, a sastoji se od okvira iz plosnatog pasnog željeza, kojeg su dijelovi na sastavcima odnosno prečima spojeni sa šarnirima za okretanje i koji okvir je ispunjen običnim žičnim ili spiralnim bakrenim pletivom, dok oba kraja madraea po širini zakovana su pomoću šarnira uz odgovarajuću stolnu ploču, nadalje, da je madraea u srednjem dijelu pričvršćena uz kovinski okvir pojačan pasovima, a izveden u obliku elastičnog pera ili slične konstrukcije složena na donjem okviru od drvenih ili željeznih dijelova te da se takva madraea skupa

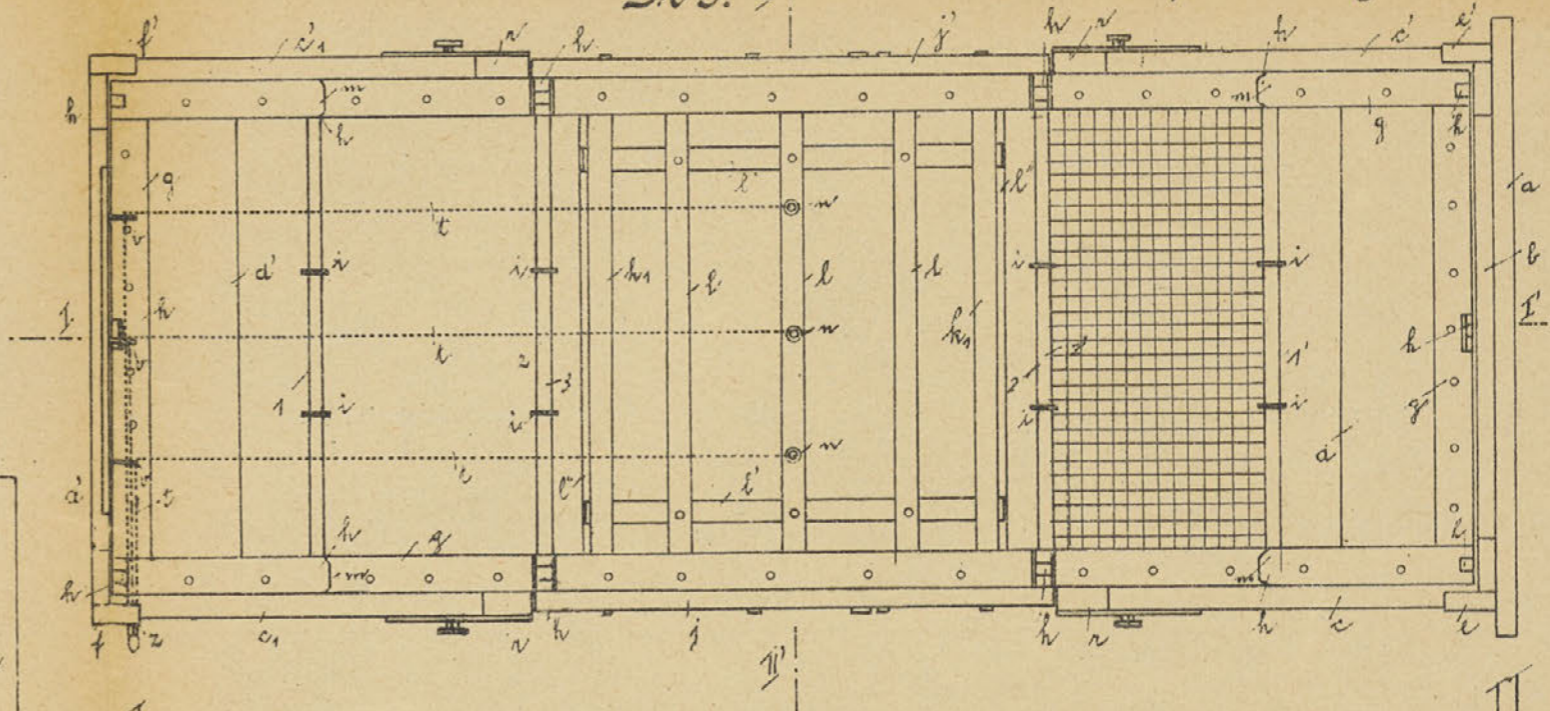
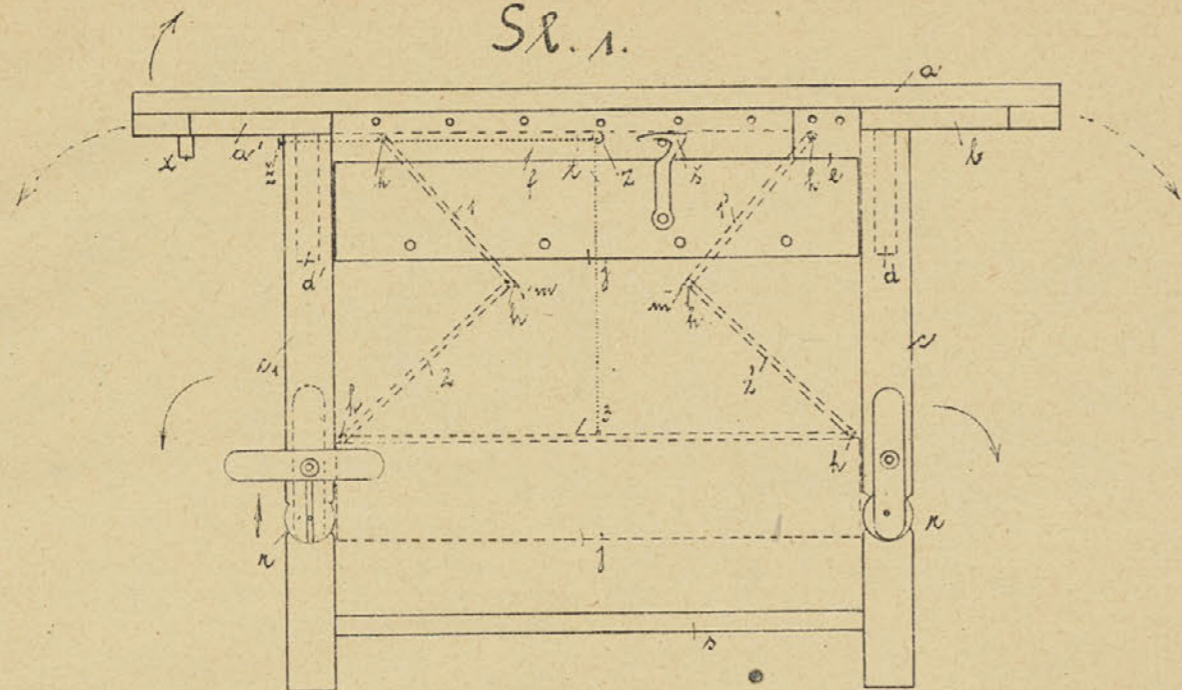
s okvirima i postranim daskama može pomoću uzica, kajiša ili žice dizati i spuštati, sve dok kvačice u krajevima madrace ne zapadnu u os točivog koljena na svakoj nozi, koje omogućuje skratiti odnosno produžiti nogu time, što se ista sastoji od dva dijela, na krajevima okruglo zaobljenima, izrezanima na zaplat, koji se sklopi, učini točivim pomoću kovinske osi sa maticom i šaratom, a da se se u produženom ili skraćenom položaju fiksira, služi kovinski zasun, koji se smjesti u povrtanu rupu skupa s odgovarajućom tulijom, po kojoj se sklize i da se taj zasun može posunuti do polovice u rupu izvrtanu u donjem dijelu noge kao što i nakon otočenja o 90° u rupu u postranoj daski i tako učvrstiti položaj stola odnosno postelje ili da se namjesto te upotrebi druga konstrukcija,

ali uvijek na koljeno i pregib noge, nadalje, da se obje stolne ploče mogu podići te sistem t. j. ploče sa pričvršćenim nogama mogu zaokrenuti oko koljena i spustiti na pod, pri čem će postrane daske sa gornjim dijelovima nogu pomoću zasuna uglađjene činiti stranice stolne ploče, svaka po jedno čelo postelje, medju kojima je ispužena napeta madraca, na koju se položi strunjača te da se razložena postelja na isti način sklapa natrag u stol time, što se strunjače dignu, madrace u pregibima podigne i popusti, zasuni istave, čela s nogama zaokrenu, podignu i na sebe sklope, čitava madraca pomoću uzica dignu, pod stol složi, kvakama u tom položaju učvrsti, gornja stolna ploča zabrtvi, a zasuni koljena posunu u dolnje dijelove nogu.

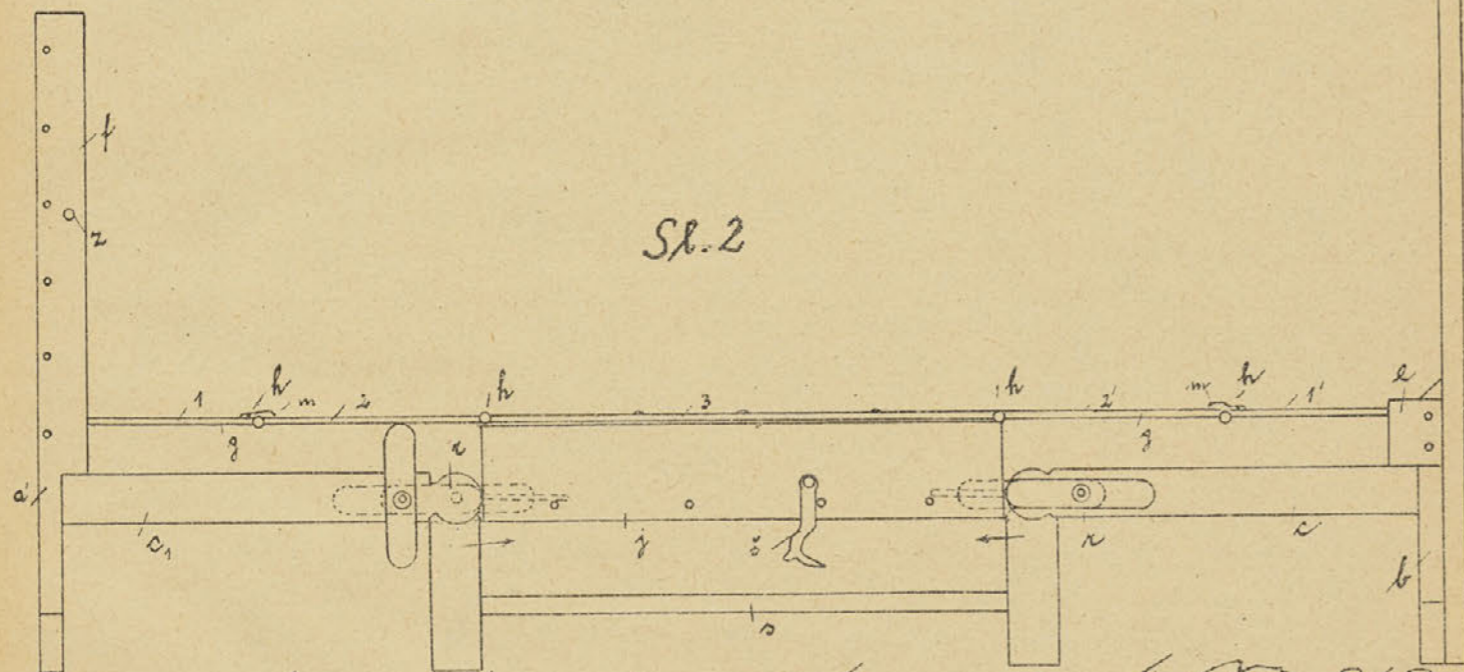
Sl. 3.

Ad patent broj 2311.

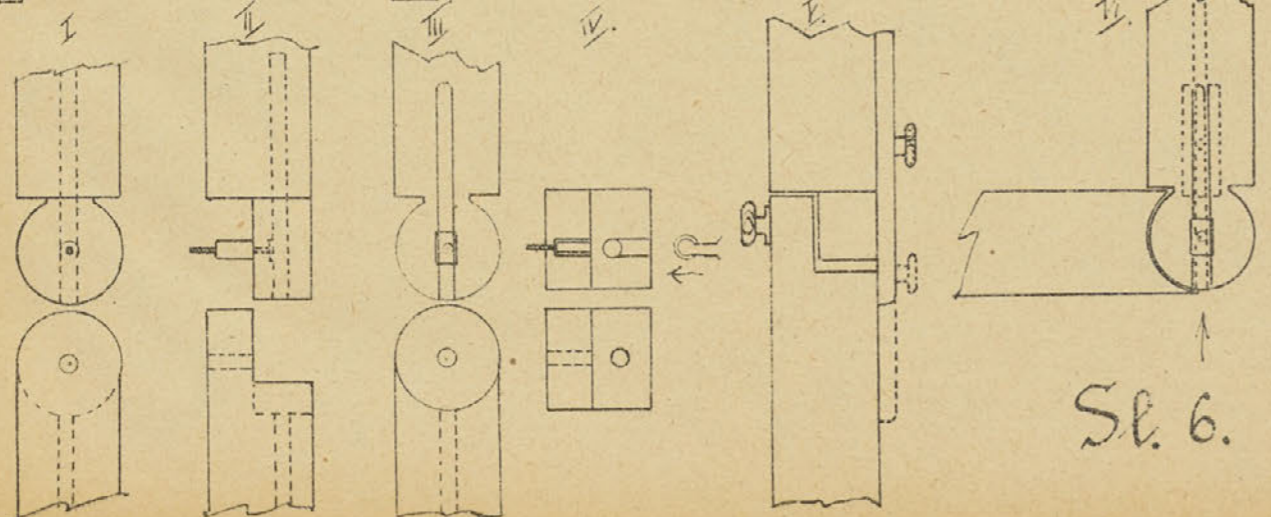
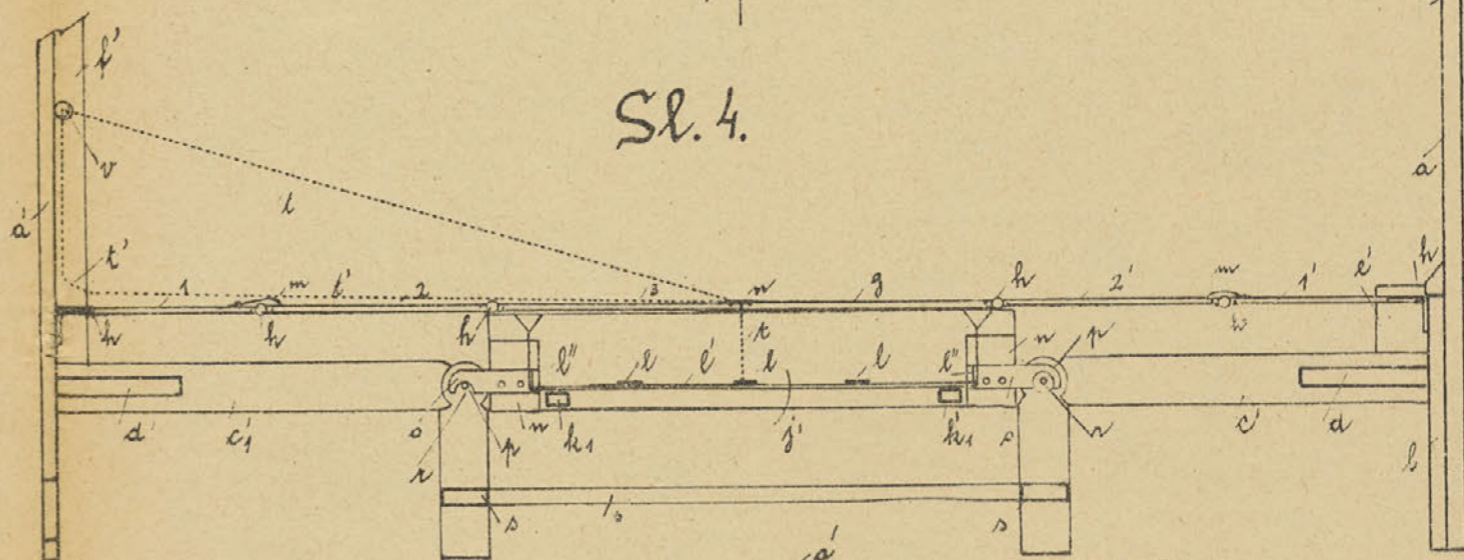
Sl. 1.



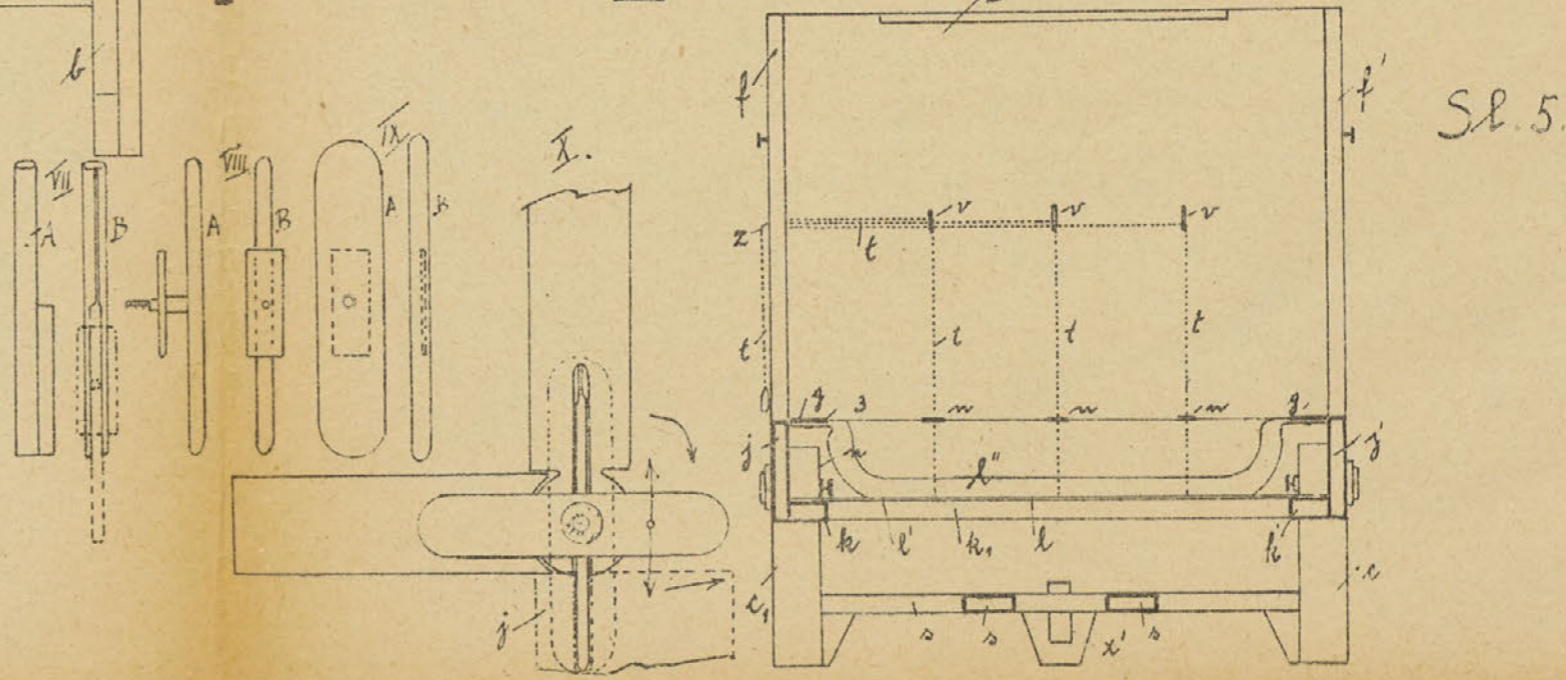
Sl. 2.



Sl. 4.



Sl. 6.



Sl. 5.

